

Mandat for arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan statens transaksjoner påvirker pengemarkedet

1. Bakgrunn

Finansdepartementet har oppnevnt en arbeidsgruppe som skal se på hvordan statens transaksjoner påvirker pengemarkedet.

Staten har sin konsernkonto i norske kroner i Norges Bank. Betalinger mellom statens konsernkonto og private banker, som for eksempel skatteinnbetalinger og trygde- og stønadsutbetalinger, er den viktigste årsaken til endringer i strukturell likviditet (banksystemets likviditet utenom Norges Banks markedsoperasjoner). Norges Bank gjennomfører markedsoperasjoner, i form av F-lån og F-innskudd, og fastsetter vilkår for bankenes lån og plasseringer ut fra et mål om å holde de helt kortsiktige pengemarkedsrentene nær styringsrenten. Endringer i bankreguleringen har trolig bidratt til at sammenhengen mellom strukturell likviditet og rentedannelsen i pengemarkedet har blitt sterkere de siste årene. I tillegg har store svingninger i olje- og gassprisene de siste årene ført til større svingninger i strukturell likviditet. Det gjør det naturlig å vurdere om mulige endringer i statens transaksjoner kan bidra til et mer velfungerende og effektivt pengemarked.

2. Oppdrag

Arbeidsgruppen bes om å se på hvordan statens transaksjoner påvirker pengemarkedet.

Herunder skal arbeidsgruppen:

- Undersøke mulighetene for i større grad å samkjøre statlige inn- og utbetalinger slik at de går gjennom banksystemet på samme tid. Da vil betalingene føres mot hverandre, noe som kan bidra til å redusere svingninger i likviditeten i banksystemet.
- Vurdere antall terminer for inn- og utbetaling over statens konto, herunder oljeskatteterminer.
- Se statens transaksjoner og forvaltning av statsgjelden i sammenheng med nivået på statens kontantbeholdning og utviklingen i likviditeten i banksystemet
- Utrede om det kan, og bør, gjøres endringer i Petroleumsfondsmekanismen, som kanaliserer statens inntekter fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel samt avkastningen i Statens pensjonsfond utland (SPU) til bruk over statsbudsjettet og til sparing i SPU.

Arbeidsgruppen vil bestå av følgende deltakere:

- Nathalie Berner Sørhaug (leder), Finansdepartementet
- Hans Christian Tronstad, Finansdepartementet
- Torstein Sørbotten, Finansdepartementet
- Ida Dyrseth, Finansdepartementet
- Ingvild Brandal Gaasemyr, Finansdepartementet
- Ketil Rakkestad, Norges Bank
- Knut Kolvig, Norges Bank
- Anders Svor, Norges Bank
- Marius Hagen, Norges Bank
- Martin Bjørlo, Norges Bank

Arbeidsgruppen skal levere sin utredning innen utgangen av mars 2024.